

Finansministeriet

valtiovarainministerio@vm.fi
elina.pylkkanen@vm.fi

Hänvisning

Kontaktperson
Finanschef Conny Nyholm

Ärende

UTLÅTANDE OM RAPPORTEN "UTREDNING OM ÅLANDS FINANSIELLA SYSTEM" PROJEKT VM038:00/2017

Allmänt

Landskapsregeringen upplevde såväl vid ett möte mellan ministrarna Orpo och Perämaa som vid det s.k. strategimötet mellan regeringarna den 21 november 2016 att det skulle företas en gemensam utredning med anledning av landskapsregeringens framställan om ändrad avräkningsgrund och de behov som sote-reformen eventuellt kunde föra med sig. I samband med att referensgruppen tillsattes klargjordes att den nu föreliggande utredningen inte var gemensam. Det stod sålunda klart att utredningen beställdes av finansministeriet och var avsedd att ensidigt brukas av dem.

Landskapsregeringen kan nu konstatera att det inte heller i utredningen anges för vilket behov eller vilken målgrupp utredningen tagits fram. Syftet med utredningen uppges vara att beskriva landskapet Ålands ekonomi och relaterade monetära inkomstöverföringar mellan riket och landskapet.

Allt utredningsarbete om behovet av att ändra avräkningsgrunden och utredningsarbete i samband med revideringen av självstyrelselagen har gjorts gemensamt varför den nu aktuella utredningen rimligen inte har samband med någotdera av dessa arbeten.

Närmare om utredningen

Landskapsregeringen konstaterar att rapporten till övervägande del består av uppskattningar som dessutom gjorts under brådska vilket inte ökar tilltron till densamma.

Statistikcentralen har indelat statens bokslut enligt område sedan 1978 för jämna år. Sedan 1994 har området varit landskap. Med beaktande av att utredningens syfte är att beskriva penningflöden relaterade till

landskapet och då Statistikcentralen har gjort tidigare utredningar för jämna år, har man i utredningen beslutat att i regel använda motsvarande metoder i utredningen av landskapet Åland 2000–2015. Landskapsregeringen har inte engagerat sig i dessa utredningar. Det har tidigare funnits förståelse för att penningströmmarna mellan riket och Åland inte kan mätas på samma sätt som penningströmmarna mellan staten och landskapen i riket.

Landskapsregeringen konstaterar att den valda metoden för regionalisering av penningflödet passar dåligt, då avsikten är att utvärdera landskapet Åland som en autonomi inom den centraliserade nationalstaten Finland. Eftersom det självstyrda Åland inte går att direkt jämföra med någon region eller andra landskap har flera tidigare försök gjorts att utreda det ekonomiska flödet mellan landskapet och riket för att klargöra den åländska ekonomin i förhållande till hela Finlands statsekonomi. Man har då varje gång stött på svårigheter trots att den tid som ägnats uppdragen varit mer anpassade till mandatet.

I sammanhanget kan Turunen/Eriksson utredningen från år 2004 respektive Santamäki-Vuori betänkandet från år 2013 lyftas fram. I t.ex. Turunen/Eriksson utredningen blev man tvungen att justera Statistikcentralens uppgifter om statens kostnader på Åland för att få bort dubbling av kostnader. Dessa utredningar var mycket mer djupgående och mandattiden för utredningarna möjliggjorde även mer insiktsfulla bedömningar än vad som nu varit fallet. Landskapsregeringen konstaterar att de mest tillförlitliga utredningar som gjorts är Turunen/Eriksson utredningen från år 2004 respektive Santamäki-Vuori betänkandet från år 2013 och att dessa borde ha legat till grund för utredningen.

Utredningen anger att ”av utgifterna kan ca 70 procent allokeras till Åland utan särskilda kalkyler, men utifrån registeruppgifterna kan endast drygt en tredjedel av skatteinkomsterna allokeras direkt.”. Redan med att konstatera detta ges en indikation på att uppgiften varit omöjlig utan att ingående studera de specifika förhållanden och flöden som gäller Åland.

Mot bakgrund av det ovan angivna, då i utredningen dels anges att tiden som reserverats för utredningen varit mycket kort (tre månader) dels att alla inkomst- och utgiftsuppgifter som kan specificeras inte gått att allokera exakt till landskapet konstaterar landskapsregeringen att även Statistikcentralen förefaller tveka gällande tillförlitligheten i utredningens resultat.

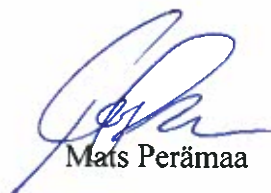
Landskapsregeringen konstaterar för sin del att det är svårt att kommentera något i utredningen eftersom utredningen inte redovisar de antaganden och sifferuppskattningar som gjorts. Inte heller redovisas vilka komponenter som man tagit hänsyn till.

Slutsatser

Landskapsregeringen konstaterar att förtroendet mellan landskapet och riket skadas av utredningen. Utredningen är som den ser ut nu ägnad att bidra till missuppfattningar om den ekonomiska relationen mellan landskapet och riket, och den riskerar att ytterligare försvåra de nu pågående diskussionerna kring de ekonomiska frågorna.

Landskapsregeringen bedömer utredningen vara så missvisande att det inte är meningsfullt att gå in i någon faktisk analys av innehållet och rekommenderar att utredningen i sin nuvarande utformning inte publiceras.

Minister

Mats Perämaa

St.f. finanschef

Runa Tufvesson

FÖR KÄNNEDOM:

Självstyrelsepolitiska nämnden
Statssekreterare som kanslichef Martti Hetemäki